

פתרון המבחן - מועד א' תשע"ו

שאלה ראשונה

1. כריתת חוזה

- 1.1. דיון בשיחה הטלפונית (דיון במסוימות ובגמירת הדעת, ההדפסה וכו').
- 1.2. ניתן לטעון שלמעשה החוזה כבר נכרת בע"פ על בסיס ההסכמות שהושגו בשיחה הטלפונית והטופס הוא מסמך מאוחר יותר שאינו יכול לגרוע מהתחייבויות המלון. זו טענה לא פשוטה, מפני שלכאורה נתנאל היה מודע לכך שרק בחתימה על טופס ההזמנה נוצר חוזה מחייב (דהיינו עד החתימה לא מתקיימת העדה על גמירת דעת לפחות מצד המלון).
- 1.3. דיון בשיחה בדלפק המלון

2. חוזה על תנאי

- דיון בטענות האפשריות:
- 2.1. ההזמנה של נתנאל הייתה "מותנית" בכך שהאוכל המוגש בפסח במלון אינו כולל שרויה. אילו היה אכן מדובר בחוזה על תנאי אזי נתנאל יכול היה לטעון שהתנאי לא התקיים ולכן הוא משוחרר מהחוזה ואינו חב דבר למלון (אך מנגד, גם אינו יכול לתבוע בגין הפרה).
  - 2.2. יחד עם זאת, לא נראה שכוונת הצדדים בענייננו הייתה לחוזה על תנאי. העובדה שהאוכל במלון כולל או אינו כולל שרויה אינה ענין הקשור במאורע שלצדדים אין שליטה לגביו או בהסכמה או פעולה של צד שלישי. זה עניין הנתון לחלוטין בידי של המלון.
  - 2.3. עקרונית אמנם ייתכן מצב של חוזה על תנאי שבו התנאי תלוי ברצונו של אחד הצדדים (ראו 28ג) לחוק), אלא שזה מצב נדיר למדי. במקרה דנן, מתוך חילופי הדברים נראה שכוונת הצדדים לא הייתה לחוזה על תנאי, אלא לכך שחברת נאות ים המלח מחויבת לכך שהמזון בפסח אינו כולל שרויה. דהיינו, ההבטחה של פקיד ההזמנות הייתה שבמלון לא תהיה שרויה בפסח.

3. הבטחת הפקיד כחיוב חוזה וההשלכות הנובעות מכך

- 3.1. האם ההבטחה שהתפריט אינו כולל שרויה היא חלק מהחוזה?
- 3.2. ניתן לטעון כי היא חלק מהחוזה מכוח פרשנות/ס' 39 (בעבר מכוח "תנאי מכללא")

4. חוזה אחיד

- 4.1. דיון תיאורטי בטופס ההזמנה כחוזה אחיד
- 4.2. תוקף התנאי בחוזה ששולל תוקף של הבטחות/הצהרות קודמות - ניתן אולי לראות בו תנאי מקפח בחוזה אחיד פי החזקות.
- 4.3. השלכות התנאי המקפח והבחנה בין שני החלקים בו - אם נניח שהחלק של התניה מונע את האפשרות לראות בהבטחת הפקיד כחלק מהחוזה, אזי החלק המונע תביעה בעילה של הטעיה הוא בבירור תנאי מקפח.

5. הפרה והתרופות

- 5.1. הפרה יסודית: אם ההתחייבות של הפקיד היא חלק מהחוזה (התחייבות שאין שרויה) אזי יש להניח שהפרת ההתחייבות היא הפרה יסודית (מסתברת, לפי המבחן שבס' 6 לחוק התרופות).
- 5.2. משמעות הפרה היסודית: נתנאל יכול לבטל (וממילא החברה לא תוכל לחייבו בתשלום ולא בפיצויים המוסכמים). בנוסף יוכל לתבוע פיצויים (ראו בהמשך).

6. פגמים בכריתה

- 6.1. טעות - לפי 14(א) ("היה עליו לדעת").
- 6.2. הטעייה
- 6.3. חובת הגילוי
- 6.4. הטעייה ברשלנות או בתום לב

7. תרופות הפגמים

- 7.1. אם קיימת עילת הטעיה יכול נתנאל לבטל. המלון אינו יכול לתבוע אותו.
- 7.2. תביעת פיצויים מכוח מכוח 12(ב) :
- 7.2.1. פיצויים על התשלום המופרז לנוף הרים: בין אם נתבעים מכוח חוק התרופות ובין אם מכוח ס' 12(ב), הבסיס הוא ס' 10 לחוק התרופות. הקושי יהיה בניתוק הקשר הסיבתי (המלון השני אחראי לעושה) וכן בצפיות.
- 7.2.2. לגבי פיצויים על עגמת נפש – זה מקרה קלאסי לפיצויים מסוג זה. הנזק העיקרי שנגרם הוא של עגמת נפש. ניתן לתבוע מכוח ס' 13 הן אם העילה היא הפרת חוזה והן אם העילה היא חוסר תו"ל במו"מ.
- 7.2.3. מחלת הסוכרת: מדובר בנזק תוצאתי שהקושי העיקרי לגביו הוא צפיות הנזק.
8. **הפיצויים המוסכמים**: יש לבחון על איזה רכיב נזק נועדו הפיצויים המוסכמים לחול כדי למנוע מצב של כפל תרופה.

שאלה שנייה

1. כריתת החוזה

2. פגמים בכריתה

2.1. עילת העושה:

- 2.1.1. דיון ביסודות והרחבה על שאלת המצוקה בדגש על היישום.
- 2.1.2. במידה והטענה אפשרית, נתנאל צריך להודיע תוך זמן סביר על ביטול החוזה (ס' 20 לחוק).
- 2.1.3. השבה הדדית לאור הביטול
- 2.1.4. בעוד המלון ישיב לנתנאל את התשלום, נתנאל ישיב למלון את השווי הריאלי לפי סעיף 21 לחוק. הוא יטען כמובן שהשווי הריאלי לאירוח הוא זה שפורסם באתר המלון (בטרם מנהל המלון "הריח" הזדמנות והעלה את המחיר). התוצאה הסופית של הביטול והשבת השווי תהיה שבפועל נתנאל יקבל השבה של הסכום ששילם ביתר בגלל העושה (122,000).
- 2.2. הפרת חובת תום הלב- ניצול המצוקה מהווה הפרה של חובת תו"ל במו"מ. במקרה כזה הוא יכול לתבוע פיצויים מכוח 12(ב) בסכום הנזק שנגרם כתוצאה מחוסר תום הלב, דהיינו הסכום ששולם ביתר כתוצאה מהתנהלותו הכוחנית של מנהל המלון (122,000).
- 2.3. האם ניתן לתבוע בגין חוסר תו"ל במו"מ כאשר לא מצליחים להוכיח את יסודות עילת העושה? **פס"ד גנו נ' כץ - מחלוקת** בין שופטי הרוב לבין שופט המיעוט (קדמי).
3. **תביעת אישית כנגד המנהל (פנידר נ' קסטרו)**: אם העילה היא עושה, אזי הוא יכול לתבוע רק את הצד השני לחוזה (החברה). לעומת זאת, בתביעה לפי ס' 12 ניתן לתבוע כל מי שנטל חלק במו"מ והפר את חובת תום הלב, אף אם אינו צד לחוזה. דהיינו, נתנאל יכול לתבוע גם את המנהל אישית לתשלום פיצויים לפי 12(ב) בגין הפרת חובת תום לב במו"מ (כמובן שלא יכול לגבות פעמיים).
4. **חוזה אחיד**: החברה תנסה כמובן להסתמך על התניה שנוספה לחוזה בכתב ידו של המנהל, לפיה "האורח מתחייב לא להעלות כל טענה או דרישה או תביעה כנגד המלון בגין הזמנה זו". מה תוקפה של תניה זו? למרות שהחוזה הוא חוזה אחיד, נראה שהתנאי עצמו אינו אחיד (הוא הוסף רק לחוזה המסוים הזה) ולכן נראה שנתנאל לא יוכל להיעזר בס' 5 או 4(8) לחוק החוזים האחידים.
5. **חוזה פסול, בלתי מוסרי או נוגד את תקנת הציבור**: נתנאל יכול לטעון שמדובר בתניה שסותרת את תקנת הציבור (מונעת גישה לערכאות) ולכן היא בטלה מכוח ס' 30 לחוק החוזים- ניתן להפריד את החוזה לחלקים.
- תום לב**: לחלופין, ההסתמכות על התניה מנוגדת לעקרון תום הלב שבס' 39 לחוק **(יתח נ' מפעל הפיס)** ולכן המלון אינו יכול להסתמך עליה. **[לשים לב, הניקוד ניתן כחלק מהדיון בתום לב בסעיף 2.2]**

הערכת בודק: 5 נקודות